

Szkółka

niedzielnia

Módl się i pracuj, a będziesz szczęśliwy.

Leszno. — *Niedziela dziewiętnasta po Zielonych Świątkach, dnia 7. Października 1849.*

Religia.

Obrzędy kościelne.

(Ciąg dalszy.)

Teraz pojedźmy dalej: Nie dosyć na tém, moi Bracia, że te szaty kościelne mają znaczenie szat Chrystusowych, które miał przy Swój męce; ale oprócz tego mają znaczenie jeszcze inne, to jest duchowne, czyli mają sens moralny; o czém z wami zaraz obszerniej pomówię.

I tak: Humerał (pierwój kładziono go na głowę), oznacza przyłbicę zbawienia. Jak rycerz lub żołnierz w wojsku ma szyszak lub przyłbicę, aby chroniła przed cięciem pałasza głowę jego, tak téż Humerał oznacza niejako przyłbicę na zgromienie szatańskich napaści.

Alba oznacza czystość serca, niepokalane sumienie, z jakim słudzy Boży, Kapłani, do Ołtarza, dla sprawienia Ofiary Mszy Ś., przystępować winni. — Wiecie już bowiem, że kolor biały oznacza czystość, niewinność; a Alba jest biała, więc ma to samo znaczenie.

Dla tego téż Kapłan kładąc na sie-

bie Albę odmawia następującą modlitwę: „Ubiel mnie Panie i oczyść serce moje, abym w krwi baranka ubielony, wiecznego wesela używać zasłużył.“

Pasek oznacza powściągliwość i czystość serca; albowiem sam Chrystus nas wzywa, aby nasze biodra przepasane były, a w rękach naszych pochodnie gorejące, to jest, abyśmy się powściągali od wszelkiej nieczystości, i przyświecali innym dobrymi uczynkami. Ztądto téż Kapłan przepasując się paskiem odmawia: „Przepasz mnie Panie paskiem czystości, a wytęp we mnie żądze namiętności, aby we mnie pozostała cnota wstrzemięźliwości i czystości.“

Manipularz oznacza boleść i pracę w winnicy Pańskiej około zbawienia dusz naszej pieczy poruczonych; bo to była dawniej chusta na lewém ręku do ocierania potu, gdy się kapłani zmęczeni naučeniami wiernych i rozdzielaniem Sakramentów ŚŚ. I dla tego téż Kapłan kładąc na rękę manipularz mówi: „Niech godnym będę nosić snopkę płakania i boleści, abym z weselem zapłatę za robotę otrzymał.“

Stuła znaczy szatę sprawiedliwości, którąśmy w Adamie stracili, (przez

grzech pierworodny), a którą Chrystus nam przywrócił przez Sakrament Chrztu ś., a gdy ją znowu sami z własnej winy przez grzechy uczynkowe tracimy, znowu ją nam Chrystus przywraca, ilekroć tylko chcemy, a to jest przez Sakrament Pokuty ś.

Ztąd też Kapłan kładąc stulę na siebie na krzyż, mówi: „Wróc mi Panie szatę nieśmiertelności, którąm utracił w przestępstwie pierwszego Rodzica; a chociaż nie jestem godzien przystąpić do tajemnic Twoich, jednak niech mam wieczne wesele.“

Nakoniec Ornat oznacza jarzmo Pańskie, świętą miłość i posłuszeństwo ku Chrystusowi; to jest poddanie się Jego woli świętej wszędzie i zawsze, ochoczo i skwapliwie. „Gdyż on zranion jest za nieprawości nasze, zstarty jest za złości nasze. Wszyscy my jako owce pobłądziliśmy, każdy na swą drogę wstąpił, a Pan włożył nań (na Chrystusa) nieprawość wszystkich nas. Ofiarowan jest, iż sam chciał, a nie o stworzył ust swoich, jako owca na zabicie wiedziony, a jako baranek przed strzygącym go zamilkł.“ Tak o Chrystusie prorokuje Izajasz (53, 5—8.) I dla tego za tyle dobrodziejstw, że się sam Chrystus za nas ofiarował, winniśmy mu miłość i posłuszeństwo bez granic.

I w tej myśli modli się Kapłan, przywdziewając Ornat, w te słowa: „Panie. któryś rzekł: — Jarzmo moje jest słodkie, i ciężar mój lekki; — spraw, abym go tak nosił, ażebym u Ciebie na łaskę zasłużył.“

Oprócz tego używamy przy Processjach, Jutrznjach, Nieszporach, Kappy. Był to najpierw płaszcz od słoty i de-

szczu, z kapturkiem na głowę. — I zład na pamiątkę tego widać dziś oddzielny kawał w tyle z tej samej materii.

Oznacza zaś niewyczerpaną miłość Chrystusa ku rodzajowi ludzkiemu, bo on do siebie chce gromadzić wszystkich, jako kokosz swe kurczęta pod skrzydła swoje.

Komży czyli komeżki używamy w naukach kazaniach, przy udzielaniu Sakramentów ŚŚ. i t. p. A że jest biała, przeto oznacza niewinność i czystość serca, jak to już obszernie wyłożyliśmy; i jeżeliście dobrze uważali, to zapewne jeszcze pamiętacie. A Biskup gdy daje Klerykowi pierwsze święcenie, kładzie na niego komeżkę, mówiąc: „Niech cię przyoblecze Pan w nowego człowieka, który według Boga stworzony jest w sprawiedliwości i świętobliwości prawdy.“

Biret. Jest to czapeczka czarna (najczęściej z aksamitu) czworograniasta. Zazwyczaj róg jeden przytępiony. Używa się przy Processjach, jeżeli nie ma Wystawienia Najświętszego Sakramentu. Znaczenia żadnego duchownego nie ma, gdyż służy tylko ku wygodzie Kapłanom.

Jeszcze wiele innych ubiorów w kościele naszym mamy, osobliwie Biskupich, ale ich wam nie opiszę, bo to się wam nie wiele przyda, czy wiecie, czy nie, a to jest tak trudne, żebyście może i nie spamiętali. Zostawmy to dla Księży, niech sobie oni nad tém głowę suszą. Powiem wam tylko, że ta czapka kończata, u wierzchu rozdzielona, co to Biskup ma na głowie, kiedy idzie do Ołtarza ze Mszą Ś., nazywa się Mitra albo Infula. W tyle u niej

wiszą dwa kawałki, jak wstążki. — Oznacza ona helm; gdyż Biskup jako żołnierz i rycerz mężnie stawiać opór winien przeciw wszystkim wrogom kościoła Bożego. — Te dwa końce lub kawałki, co wiszą u mitry, znaczą Nowy i Stary Testament, bo całe Pismo Ś. musi znać Biskup, jako stróż wiary naszej Ś. Albo też oznaczają dwa rogi, które powstawały z światłości, będącej na twarzy Mojżesza, gdy z Bogiem rozmawiał; Biskup bowiem, jako drugi Mojżesz, jest przywódcą ludu wiernego przez puszcza tego ziemskiego życia do ziemi obiecanej Niebieskiej. — Jako Mojżesz stał między Bogiem i ludem Żydowskim i był pośrednikiem ludu u Boga, tak też i Biskup jest pośrednikiem ludu Chrześcijańskiego u Boga i u Jezusa Chrystusa, również Boga żywego.

Pastorał czyli kij pasterski, jako królewskie berło, oznacza najwyższą godność i moc, którą dał Chrystus Apostołom i ich następcom, to jest Biskupom.

Chrystus bowiem sam rzekł do Apostołów: „Dana mi jest wszystka władza na niebie i na ziemi. Idąc tedy nauczajcie wszystkie narody, chrzcząc je w Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego. Nauczając je chować wszystko, com wam przykazał. A oto ja jestem z wami po wszystkie dni, aż do skończenia świata.“

I na znak tej mocy, nosi Biskup pastorał czyli kij pasterski, bo oni pasą owce Chrystusowe, jako następcy Apostołów.

A jako oblubienicy kościoła, tej oblubienicy Chrystusa, jako zaślubieni z kościołem, noszą Biskupi na palcu pier-

ścień. Bo wiecie, że małżonkowie przy ślubie odbierają, na znak połączenia się aż do śmierci, pierścionki. Tak ścisłe połączenie jest między Chrystusem a jego oblubienicą Kościołem; a więc i między Jego następcami Biskupami a Jego Kościołem. I na znak tego połączenia się ścisłego z Kościołem, na znak tego ślubu duchowego z oblubienicą Chrystusową, nosi Biskup na palcu pierścień.

Gospodarstwo różne.

O używaniu koniczyzny w ściernisku.

Doświadczenie przekonało niejednego gospodarza, że przez używanie koniczyzny w ściernisku jeszcze w jesieni gospodarz nie tylko nie traci, lecz owszem zyskuje. Z jednej morgi magdeburskiej można sprzątnąć na jesień do tyśiąca funtów koniczyzny, a sprzątnięta koniczyzny w następnym roku bynajmniej się przez to nie zmniejszą.

Jak zabezpieczyć budulec od robaków.

Włóż deski, lub belki z lekkiego drzewa, w piec po wysadzeniu chleba; niech tam zostaną, jeżeli są cieńsze, 10 minut, a jeżeli są grube, dobre pół godziny. Tak ususzone drzewo nie łatwo toczą robaki. Przekonano się o tym widocznie w następujący sposób: Do tego samego budynku użyto z jednego gatunku drzewa belek i desek tym sposobem suszonych i niesuszonych, i przekonano się po 17 latach, że pierwsze były zupełnie zdrowe i nie robaczywe, drugie zupełnie spróchniałe.

Jak wytępić wszy na drzewach owocowych.

Weź garść pospolitej tabaki do żywania, nalój na nią mocnego spirytusu, rozrobionego z mydłem, tyle, ażeby stał dwa cale nad tabaką. Niech to stoi najmniej godzinę w naczyniu zamkniętém. Dolawszy potem do tego wody letniej, obmyj tą mieszauną, za pomocą płata lub gębki, na wieczór gałązki i liście drzewek, a rano nie znajdziesz gadu. Gdyby jednakże nie miały od razu zginąć, natenczas powtórz to kilka razy, a pewno je wytępisz.

Rozmaitości.

Powiastrki dla dzieci (Jachowicza).

Siějba.

„Powiedz mi, Tatuniu luby,
Czemu rzucasz w ziemię zboże?
Czegóż próżnej szukasz zguby?
Wszak ze zboża chléb byđz może!

„Ja ci wybiéram troskliwie,
I zaniósę je do młyna;
Na co ma gnić na tój niwie?“ —
Tak mówił mały chłopczyna.

„Synu!“ rzekł Ojciec sędziwy,
„To zboże mi tu nie zginie;
Ujrzysz, nim jeszcze rok minie,
Ile zbierzemy z tój niwy.“

Siějcie, dzieci, w sercu cnoty,
Miłą cieszcie się nadzieją;
Ony tam pięknie dojrzeją,
I przyniosą wam plon złoty.

Jaś i Antoś.

Antoś płakał nad książką, jednak się weselił;
Jaś, niepomny na przyszłość, wesoło swawolił;
Nadszedł wiek dojrzały, wszystko wspan obrócił;
Cieszył się Antoś z nauk, Jaś niebaczny smucił;
I westchnął po niewczasie, gdy mu głód dokuczył:
„O jakżem ja źle robił, żem się nic nie uczył!“

Kilka anekdot.

(Z Wyboru.)

1. Pewien mędrzec zapytany: które zwierzę najszkodliwiej kąsało? odpowiedział: Z dzikich zwierząt oszczerca, a z domowych podchlebca.

2. Jan Sapieha. Wielki kanclerz litewski, często mawiał, iż jest pięć starych rzeczy, podobających się ludziom: suche drwa do palenia, koń doświadczony do jeżdżenia, stare wino do picia, stary przyjaciel do rady i stare książki do czytania.

3. Pewien mędrzec zapytany: czyby jakiej wady do siebie nie znał? odpowiedział: „O tém lepiej się dowiesz od mego sąsiada; gdyż każdy cudze wady bardziej niż swoje uważa.“

